

Nr 75.

Av fru Nilsson och herr Hagberg i Stockholm, *angående lika lön för män och kvinnor.*

Kvinnornas rättvisekrav om likalönsprincipens genomförande finns fastslaget i artikel 23, mom. 2 i den av Förenta Nationerna antagna »Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna», där det heter: »Envar har utan åtskillnad rätt till lika lön för lika arbete.»

Såsom medlem av Förenta Nationerna och såsom hörande till de nationer som givit sin fulla anslutning till ovan citerade förklaring har Sverige, dess regering och riksdag, även om de olika konventionerna ännu ej trätt i kraft, alldeles särskilda förpliktelser mot sitt lands kvinnliga befolkning.

Likalönskommittén, som i juni 1953 avlämnade sitt betänkande (SOU 1953: 18) angående lika lön för män och kvinnor i det statliga lönesystemet, framför starka argument som talar för likalönsprincipens snabba genomförande. Till argumentet om den kvinnliga arbetskraftens större frånvarofrekvens, som av motståndarna till likalönsprincipen gjorts till huvudargument mot principens genomförande, anför kommittén:

»Vår undersökning visar inte bara större genomsnittlig sjukledighet för gruppen kvinnor; den visar också starka individuella variationer bland kvinnorna och männen. En stor procent kvinnor har aldrig någon sjukledighet. Många är mindre sjuka än genomsnittet för männen. Det måste vara orimligt att av dessa kvinnor kräva, att de av något slags solidaritet mot sitt kön skall betala för de sjuka kvinnornas ledighet.»

Detta gäller i lika hög grad den privata arbetsmarknaden.

Olika utredningar i fråga om likalönsprincipen ger vid handen att löneskillnaden mellan manliga och kvinnliga industriarbetare alltjämt uppgår till 25—30 procent. Den från bl. a. LO-håll förespråkade successiva minskningen av löneklyftan har inte lett till någon nämnvärd förbättring av kvinnornas läge. Enligt Sociala Meddelanden (nr 7, 1953) var stegringen av de totala timförtjänsterna inom olika industrigrupper mellan 1951 och 1952 för samtliga manliga arbetare 19 % och för samtliga kvinnliga arbetare 18 %. Det kan således konstateras, att de kvinnliga timförtjänsterna icke ökats ens i samma takt som de manliga.

Vi anser nu, liksom tidigare, att lagstiftning är det mest tillförlitliga medlet när det gäller att komma till rätta med de löneorättvisor som av tradition och fördomar drabbar kvinnorna i vårt land.

Mot invändningen att regering och riksdag ej bör blanda sig i frågor rörande arbetsmarknaden kan anföras, att lagstiftning ägt rum på en rad

andra områden av arbetsmarknaden, exempelvis i fråga om arbetarskydd, arbetstidens längd och de anställdas rätt till betald semester. Det handlar icke om att föregripa arbetsmarknadens parter när det gäller fastställandet av lörens storlek, utan det handlar om fastställande av en riktig princip som regeringen internationellt anslutit sig till.

Med stöd av vad som ovan anförts föreslår vi,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till lag på grundval av art. 23, moment 2 i den av Förenta Nationerna år 1948 antagna »Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna»; samt

att sådant förslag framlägges i så god tid, att lagen — vid bifall av riksdagen — kan träda i kraft under år 1955.

Stockholm i januari 1954.

Gerda Nilsson.

H. Hagberg.

Nr 76.

Av herr **Jansson** i Kalix m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till karantänanstalten i Haparanda för husdjur.

(Lika lydande med motion i Första kammaren, nr 55.)

Stockholm den 20 januari 1954.

Ivar Jansson.

Olof W. Wiklund.

J. O. Gavelin.

Hildur Ericsson,

Luleå.